

Oblnova

v Roku Božjeho Slova

Advent

So začiatkom nového liturgického roka sa opäť stretávame pri adventnej obnove. Tento krát sa ju pokúsime zamerať na Božie slovo ako svetlo na ceste nášho života. Katolícka biblická federácia, ktorá zastrešuje aktivity biblického apoštolátu po celom svete v rámci Katolíckej cirkvi, nás totiž pozvala, aby sme od Prvej adventnej nedele, 1. decembra 2019, až do sviatku sv. Hieronyma, 30. septembra 2020, prežívali ako Rok Božieho Slova. Motívom k tomu bolo okrem iného, že v roku 2020 budeme sláviť okrúhle 1600. výročie smrti sv. Hieronyma, vynikajúceho biblistu a učiteľa Cirkvi.

Uvažovať nad darom Božieho slova budeme vychádzajúc z prvých čítaní jednotlivých adventných nediel. Všetky sú z Knihy proroka Izaiáša, nazývaného sv. Hieronymom aj „evanjelistom Starého zákona“. Zakaždým sa pokúsime vnímať jeden špecifický dar, ktorý Božie slovo sprostredkováva človeku

1. SVETLO „...kráčajme vo svetle Pánovom“ (Iz 2,1-5)
2. POZNANIE „...poznáním Pána bude naplnená zem“ (Iz 11,1-10)
3. POSILA „Posilňujte ruky zoslabnuté, upevňujte chvejúce sa kolená“ (Iz 35,1-6b.10)
4. KOMUNIKÁCIA „Žiadaj znamenie od Pána, svojho Boha“ (Iz 7,10-14)

Ako po iné roky, jednotlivé zamyslenia – pripravené vždy iným verbistom, čiže zakaždým trochu iné – ponúkajú štyri prvky, o ktoré sa stretnutie nad Božím slovom môže opierať: *vlastný text Písma, zamyslenie, podnety na uvažovanie a konkrétne predsavzatie do ďalších dní* (individuálne alebo spoločné).

Pri stretnutiach v skupinke je dobré začať zakaždým krátkou modlitbou alebo piesňou. Potom sa dá priestor *prečítaniu Božieho slova*. Následne je vhodné ponechať *priestor ticha*. Zamyslenie možno prečítať nahlas, alebo si ho prečíta každý v tichosti. Podnety na uvažovanie zas ponúkajú niekoľko otázok, ktoré môžu viesť *vzájomné zdieľanie* prítomných. Ono však nemusí byť prísne obmedzené uvedenými otázkami. V záverečnej časti je dobré porozprávať sa o konkrétnom predsavzatí do ďalších dní, aby Božie slovo našlo odozvu v každodennom živote. No a potom nech sa dá *priestor modlitbe*. Každý nech má možnosť formulovať svoju vďaku, chválu či prosbu. Na zakľúčenie stretnutia možno predniesť spoločne modlitbu Otče náš.

PRVÉ STRETNUTIE SVETLO

„...kráčajme vo svetle Pánovom“ (Iz 2,1-5)

Text Písma

Videnie Izaiáša, syna Amosovho, o Judei a Jeruzaleme.

Stane sa v ostatných dňoch:

Vrch s Pánovým domom bude stáť pevne na temene hôr
a bude vyčnievať nad pahorky.

Budú k nemu prúdiť všetky národy,
prídu k nemu mnohé kmene a povedia:

„Podme, vystúpme na Pánov vrch,
do domu Jakubovho Boha!

Nech nás poučí o svojich cestách
a my budeme kráčať po jeho chodníkoch.“

Lebo zo Siona vzíde zákon
a z Jeruzalema Pánovo slovo.

On bude súdiť národy a naprávať početné kmene,
takže ony si zo svojich mečov ukujú radlice
a zo svojich kopijí kosáky.

Národ proti národu nezodvihne meč
a nebudú sa priúčať boju.

Hor' sa, dom Jakubov,
kráčajme vo svetle Pánovom!

Zamyslenie

Na začiatku adventu sa nám prihovára typický adventný hlas – prorok Izaiáš. Veľký biblista staroveku, svätý Hieronym, ho nazval „evanjelistom Starého zákona“. V jeho slovách totiž obdivuhodným spôsobom nachádza svoj predobraz narodenie, život i utrpenie a smrť Mesiáša, Ježiša. Niet divu, že v prvotnej Cirkvi bol Izaiáš mimoriadne čítaným prorokom a mnohé z jeho slov našli odozvu na stránkach Nového zákona.

Úryvok nám ponúka niekoľko veršov zo začiatku jeho spisu. Ide o výroky ohľadom „Judei a Jeruzalema“, teda celej krajiny i jej hlavného mesta. V samotných slovách, ktoré zaznievajú sa však do centra pozornosti dostáva „vrch s Pánovým domom“. Ide o opisné vyjadrenie samotného chrámu. Ten v časoch proroka Izaiáša stál na vyvýšenine nad samotným mestom a bol referenčným bodom pre jeho obyvateľov. Pravdepodobne naň sa vzťahuje i označenie Sion, ktoré sa občas stáva i synonymom celého mesta.

Obraz, ktorý prorok načrtáva, má neuveriteľné črty. K posvätnému miestu židovského národa, k chrámu, budú „prúdiť všetky národy, prídu k nemu mnohé kmene“. Nie však preto, aby sa ho zmocnili, ako tomu bolo mnoho krát v dejinách Izraela. V tých dňoch – o ktorých píše prorok – tie zástupy prídu s túžbou nechať sa poučiť o „cestách“ a „chodníkoch“ Pána. Inými slovami, prídu, aby počúvali Pánovo slovo a nechali sa ním usmerniť. Zmena, ktorá nastane, bude citeľná i na vonkajšej rovine. Národy, poučené Pánovým slovom, totiž zanechajú cestu násilia a dajú sa na cestu poctivej práce. To vyjadruje ten obraz prerobenia mečov a kopijí na predmety užitočné na obrábanie pôdy.

Zdá sa, že táto krásna budúcnosť zahŕňa do toho, aby sa stala skutočnosťou, i samotný Izrael. V poslednom verši totiž z pera proroka zaznieva: „*Hor' sa, dom Jakubov, kráčajme vo svetle Pánovom!*“ Výzva sa obracia na ľud zhromaždený v chráme, na veriacich. Ak začnú oni sami „kráčať“ vo svetle Pánovho slova, aj naoko neuveriteľná budúcnosť sa bude môcť stať skutočnosťou. Svedectvo autentického života vo svetle Slova sa stane svetlom pre iných; svetlom, ktoré bude priťahovať svojou krásou a presvedčivosťou. Tak o tom hovorí vo svojej reči na vrchu i Ježiš: „*Nech tak svieti vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a oslavovali vášho Otca, ktorý je na nebesiach*“ (Mt 5,16).

Podnety na uvažovanie

- Do akej miery je pre mňa Božie slovo, ktoré denne či týždenne počúvam, svetlom? Orientujem sa vo svojich rozhodnutiach podľa neho?
- Podobne ako adresáti výzvy proroka Izaiáša, i ja chodím do chrámu. Ako sa stávam svetlom pre iných? V čom sa snažím, aby svetlo Božieho slova svietilo cezo mňa?
- Ako často beriem do rúk Sv. Písmo, aby som z neho čerpal svetlo?

Konkrétne predsavzatie do ďalších dní...

DRUHÉ STRETNUTIE POZNANIE

„...poznáním Pána bude naplnená zem“ (Iz 11,1-10)

Text Písma

V ten deň:

Z kmeňa Jesseho vzíde ratolesť
a z jeho koreňov vyženie výhonok.

A spočinie na ňom duch Pánov:
duch múdrosti a rozumu,
duch rady a sily,
duch poznania a bázne pred Pánom.
A bude mať záľubu v bázni pred Pánom.

Nebude súdiť podľa zdania očí,
ani nebude karhať podľa počutia,
ale podľa spravodlivosti bude súdiť chudobných
a podľa práva bude rozhodovať v prospech ponížených zeme.
Zem udrie prútom svojich úst
a dychom svojich perí usmrtí bezbožníka.

Spravodlivosť bude pásom jeho bedier
a vernosť opaskom jeho bokov.
Vlk bude bývať s baránkom,
leopard si ľahne vedľa kozliatka.
Teliatko i lev budú žrať spolu
a chlapček ich bude zaháňať.
Krava a medvedica sa budú spolu pásť,
ich mláďatá budú vedno odpočívať.
Lev sťa vôle sa bude kŕmiť slamou,
dojča sa bude hrať nad dierou hada,
do skrýše vretenice siahne rukou batola.
Nik nebude škodiť ani pustošiť na celom mojom svätom vrchu;
lebo poznáním Pána bude naplnená zem,
ako vody naplňajú moria.

V ten deň koreň Jesseho sa vztýči ako znamenie národom;
pohania ho budú vyhľadávať
a slávny bude jeho príbytok.

Zamyslenie

Prorok Izaiáš hovorí o prísľube čias Pánovho príchodu. Pán nastolí pokoj a všetko bude nažívať v pokoji. Izaiáš to opisuje trochu idylickými, no krásnymi obrazmi: „*Vlk bude bývať s baránkom, leopard si ľahne vedľa kozliatka*“ a „*chlapček ich bude zaháňať*“. Toto znamená, že Ježiš prináša pokoj, ktorý dokáže pretvoriť život i dejiny. Nazývajú ho „Kniežaťom pokoja“, pretože nám prichádza ponúknuť tento pokoj.

Čas Adventu je teda práve časom na to, aby sme sa pripravili na tento príchod Kniežaťa pokoja. Pánov príchod je možné vnímať dvojako: Najprv ako jeho prvý príchod, keď prišiel ako bezbranné dieťa na túto zem a potom ako jeho definitívny príchod v sláve, ktorý ešte očakávame. Ako vody mora pokrývajú zem, tak je vďaka jeho prvému príchodu zem plná jeho poznania. Aspoň ten kúsok nášho srdca, našej rodiny i prostredia, v ktorom žijeme. Toto poznanie Pána je cestou k pokoji. Slávime liturgický čas, ktorý je určený na to, aby sme vytvorili pokoj v sebe, v našich rodinách a usilovali sa aj o dosiahnutie pokoja vo svete. Aby sme si uvedomili, že sme povolání stavať mosty, ktoré spájajú a nie múry, ktoré rozdeľujú. Robiť voľby, aby sme napomohli pokoji v rodine, v našej mestskej štvrti, v škole a na pracovisku. Byť tak tvorcami pokoja, ktorým je prísľúbené, že sa stanú dedičmi zeme.

Vytvárať pokoj je tak trochu napodobňovaním Boha, ktorý keď chcel s nami uzavrieť pokoj a odpustiť nám, poslal nám svojho Syna, aby vytvoril pokoj, aby bol Kniežaťom pokoja. Taká je cesta aj pre nás. Stať sa maličkými, pokornými, služobníkmi ostatných. Keď sa chceme stať takými, ako bol On, potrebujeme sa stať tým, čím sa stal aj On. Človekom.

Pápež František hovorí: „Zakaždým, keď vidíme možnosť malej vojny – či už doma, vo svojom srdci alebo v škole, v práci, treba sa zastaviť a snažiť sa budovať pokoj. Nikdy, ale nikdy nezraňovať druhých. To nikdy. – „Otče, ako mám začať, aby som druhého nezranil?“ – „Neohováraj druhých, nestrieľaj prvý z kanóna“. Ak by sme všetci robili len toto, neohovárali druhých, pokoj by napredoval oveľa viac. Nech nám Pán pripraví srdce pre narodenie Kniežaťa pokoja. Pripraví nás však tým, že my budeme z našej strany robiť všetko pre budovanie pokoja: v mojom srdci, v mojej duši, v mojej rodine, škole, štvrti, na pracovisku. Byť mužmi a ženami pokoja.“

Podnety na uvažovanie

- Ktorá črta ti imponuje na Ježišovi Kristovi a rád(a) by si ju sprítomňoval(a) svetu?
- Ako konkrétne sa usiluješ o poznanie Pána? Aký veľký je vplyv tohto tvojho poznania? Majú z neho úžitok aj druhí?

Konkrétne predsavzatie do ďalších dní

TRETIE STRETNUTIE POSILA

*„Posilňujte ruky zoslabnuté, upevňujte chvejúce sa kolená“
(Iz 35,1-6b.10)*

Text Písma

Bude sa radovať vyschnutá zem,
zaplesá a rozkvitne púšť.
Ako narcis vykvitne,
zajasá, zaplesá a radosťou vykríkne.
Bude obdarená nádherou Libanonu,
krásou Karmelu a Sarona.
Uvidia slávu Pána a velebu nášho Boha.

Posilňujte ruky zoslabnuté,
upevňujte chvejúce sa kolená.
Povedzte malomyselným:
„Vzchopte sa, nebojte sa! Hľa, váš Boh!
Príde odveta, odplata Boha. On sám príde a spasí vás.“

Vtedy roztvorí oči slepí
a uši hluchých sa otvoria.
Ako jeleň skákať bude chromý,
jazyk nemého radosťou vykríkne.
A tí, ktorých Pán vykúpil, sa vrátia,
s jasotom vojdú na Sion.
Večná radosť ovenčí im hlavy,
zaplaví ich radosť a veselosť,
zmizne bôľ a vzdychanie.

Zamyslenie

Predovšetkým Boh je ten, kto *„posilňuje ruky zoslabnuté a upevňuje chvejúce sa kolená“* slabého človeka. Ale aj my sme povolani podľa Božieho príkladu a príkazu lásky *„posilňovať ruky zoslabnuté, upevňovať chvejúce sa kolená“* tých, ktorí sa *„namáhajú a sú preťažení“*.

Boh nás duchovne posilňuje a upevňuje prostredníctvom svojho Slova a sviatostí Cirkvi. My posilňujeme a upevňujeme bližných prostredníctvom nášho, ľudského, dobrého slova preniknutého Božím slovom a cez konkrétne skutky.

Naše duchovné, ale aj telesné ruky, často už nevládnú nič udržať a nič robiť, a to ani pre Boha, ani pre blížneho. Potrebujú uzdravenie prostredníctvom Božieho slova: „*Zosilnite!*“ Naše duchovné, ale aj telesné kolená často už nevládnú vykonať žiadnu cestu, ani smerom k Bohu, ani smerom k blížnemu. Potrebujú Boží zásah: „*Spevnite!*“ Sme často zovretí sebeckvom, úzkosťou, strachom, neistotou a inými neduhmi, preto potrebujeme počuť od Boha: „*Vzchopte sa, nebojte sa!*“ Prorok obracia náš pohľad na jediný zdroj našej sily a spásy. „*Hľa, váš Boh!*“

Boh je tu! Boh prichádza! Izaiáš na základe svojho osobného prežívania Božej prítomnosti ponúka všetkým veriacim istotu pre súčasnosť aj budúcnosť. Neskrýva skutočnosť, že veriaci človek podlieha trápeniu a útlaku, no Boh oslobodí utláčaného a odplatí sa utláčateľovi. Prorok nešpecifikuje, aký konkrétny historický útlak národa alebo osobné trápenie má na mysli, ale uisťuje nás: „*Boh príde a zachráni ťa!*“

Boh nám však ponúka ešte niečo viac. Nielen záchranu od niečoho, ale aj pre niečo: „*Vtedy roztvorí oči slepí a uši hluchých sa otvorí. Ako jeleň skákať bude chromý, jazyk nemého radosťou vykrikne.*“ Boží príchod zmení každú našu neschopnosť, ktorá nás doviedla do stavu úbohosti, na schopnosť. Každý nedostatok na prekypujúci dostatok. Tí, ktorí doteraz neboli schopní vidieť Božiu veľbu a slávu, zrazu ju budú schopní vnímať. Tí, ktorí neboli schopní rozumieť Božiemu slovu, zrazu ho budú chápať. Tí, ktorí sa nevedeli radosť z Božej lásky, zrazu budú tancovať a skákať ako jelene. A tí, ktorí nevedeli ospevovať Božiu moc, budú nad ňou výskať. Tí, ktorí doteraz nemysleli ani len na seba, začnú so „*spevnenými nohami a silnými kolenami*“ milovať najskôr seba podľa Božích predstáv a potom zabúdať na seba a milovať blížneho ako seba.

Hoci prorok hovorí aj o dejinnej budúcnosti v tomto pozemskom čase, predsa jeho vízia siaha až do večnosti. Raz zmizne navždy všetok „*bôľ a vzdychanie*“, stav radosti z Božej prítomnosti a lásky bude v nebeskom Jeruzaleme trvať naveky. Potom už nebude treba „*posilňovať ruky zoslabnuté, upevňovať chvejúce sa kolená*“, ani svoje, ani blížneho. Dar Božieho posilňovania a upevňovania, ako aj nášho vzájomného, ľudského posilňovania a upevňovania, sú dary potrebné na ceste, nie po dosiahnutí cieľa.

Táto Izaiášova vízia nám teda umožňuje uvažovať nielen nad príchodom Mesiáša, ktorý priniesol na túto zem nový, Boží život, s hojnosťou duchovných darov, ale aj nad naším osobným a spoločenským návratom domov – na nebeský Sion.

Podnety na uvažovanie

- Ako a kedy dovoľujem Bohu, aby „*posilňoval moje ruky zoslabnuté a upevňoval moje chvejúce sa kolená*“?
- Ako a kedy ja „*posilňujem ruky zoslabnuté a upevňujem chvejúce sa kolená*“ môjho blížneho?

Konkrétne predsavzatie do ďalších dní

ŠTVRTÉ STRETNUTIE KOMUNIKÁCIA

„Žiadaj znamenie od Pána, svojho Boha“ (Iz 7,10-14)

Text Písma

Pán prehovoril k Achazovi:

„Žiadaj znamenie od Pána, svojho Boha.

Žiadaj ho, či v hĺbkach podsvetia,
alebo hore na výsostiach.“

Achaz však povedal:

„Nebudem žiadať, nebudem pokúšať Pána.“

A Izaiáš riekol:

„Počúvajte teda, Dávidov dom.

Nestačí, že obťažujete ľudí,
ešte aj môjho Boha obťažujete?

A preto vám Pán sám dá znamenie:

Hľa, panna počne a porodí syna a dá mu meno Emanuel.“

Zamyslenie

Istý muž mal pocit, že ho životné ťažkosti čoraz viac ubíjajú, a tak sa obrátil na slávneho duchovného majstra s prosbou o pomoc. „Už to ďalej nevydržím, majster. Toto je neznesiteľný život!“ Majster vzal do ruky za hrst' popola, hodil ho do pohára čistej vody a povedal: „Toto je tvoje trápenie.“ Voda v pohári sa zakalila. Majster vodu vylial. Potom vzal znovu hrst' z toho istého popola, ukázal ho mužovi, pristúpil k oknu a hodil ho do mora. Popol sa po chvíli rozptýlil a more ostalo čisté ako prv. „Vidíš?“ povedal majster. „Každý deň sa musíš rozhodnúť, či budeš pohárom vody, alebo morom.“

Človeku, nachádzajúcemu sa v ťažkej životnej situácii je veľkým darom, keď stretne niekoho, kto ho vypočuje a zároveň mu poradí ako ďalej. Samozrejme, ak si poradiť nechá.

Úryvok z Izaiáša nám ponúka kúsok z dialógu medzi prorokom a judským kráľom Achazom. Kráľ sa nachádza v situácii, ktorá ohrozuje jeho postavenie a život. Sýrsky a efraimský kráľ rozpútali proti nemu vojnu. Ich vojská sa chystali zaútočiť na Jeruzalem. Keď sa to dozvedel Achaz a ľud, chvelo sa jeho srdce a srdce jeho ľudu tak, ako sa chvejú stromy lesa od vetra (Iz 7,2). Preto sa Achaz rozhodol riešiť situáciu podľa seba. Rozhodol sa, že požiada o spojenectvo asýrskeho kráľa. Izaiáš z Božieho podnetu prišiel za ním a snažil sa mu poradiť, odhovoriť ho od jeho zámeru. Povzbudzoval ho, aby veril

jedine Bohu, lebo iba on má moc zachrániť kráľa i národ. Achaz, ktorý vo svojej viere lavíroval, neprijal radu proroka a to Izaiáša veľmi pobúrilo. Dôsledkom boli ďalšie a ďalšie problémy pre kráľa i ľud. Vtedy však zaznieva slovo prísľubu: Boh bude s judským ľudom i vtedy, keď bude prechádzať ťažkými skúškami. Znakom Božej prítomnosti bude nový potomok kráľovského rodu, Emanuel – „s nami je Boh“.

Kráľ Achaz odmietal komunikovať s Bohom a odmietal radu proroka Izaiáša. Vynechával Boha zo svojich plánov. Prorok sa usiloval ukázať, že človek je pozvaný ku komunikácii s Bohom, nech sa nachádza v akejkoľvek situácii, aj v najhlbšej kríze. Pozýva i nás komunikovať a dôverovať v prvom rade Bohu, ktorý je verný a ochotný vstúpiť svojou prítomnosťou do riešenia našich výziev.

Takisto sa môžeme ocitnúť aj v roli Izaiáša, ktorý vidí nesprávne konanie a smerovanie druhého človeka. Je nám povzbudením vedieť reagovať a komunikovať s týmto človekom. Sme pozvaní vlievať nádej, že Boh je s nami a dôverujúc mu dokážeme prekonať všetky skúšky.

Podnety na uvažovanie

- Nachádzam sa niekedy v situácii Achaza, ktorý chce riešiť veci „po svojom“? S kým vtedy komunikujem?
- Bol som niekedy v roli Izaiáša, ktorý vedel upozorniť druhého na jeho nesprávne konanie? Snažil som sa mu aj poradiť ako ďalej?

Konkrétne predsavzatie do ďalších dní

